

Új léptékben lépnek

Kálmán Attila

Miközben Angyalföld idén és jövőre is tízmilliárdos nagyságrendű beruházásokkal fejleszti intézményhálózatát, az önkormányzat október 5-én negyedik alkalommal adta át a XIII. kerület Építészeti díját, melyet ezúttal Kóris János DLA, Ybl- és Pro Architectura díjas alkotó vehetett át. Az elismerést eddig is a kortárs magyar tervezők legjobbjai közé tartozóknak ítélték oda, elsőként Finta József Kossuth-, majd Nagy Csaba és Bálint Imre DLA, Ybl-díjas építésznek mint a városrészben az elmúlt évtizedekben megvalósult, kiemelkedő színvonalú házak tervezőinek. Ahogy az eddigi díjazottak, úgy Kóris János is maradandót és újszerűt alkotott a városrészben: ő jegyzi a Béke téri polgármesteri hivatal 2001-ben átadott új szárnyát és az Árpád híd lábánál emelt Fővárosi Levéltárat.

A XIII. kerület jó példa arra, miként kerülhet összhangba a tudatos városfejlesztés, az értékteremtés és az alkotói szabadság, ami az épületek megjelenésében és használhatóságában egyaránt tetten érhető. Díja alapításával a kerület jelteni szeretne volna, hogy a magán- és önkormányzati beruházásokban zajló, immár két és fél-évtizedes múltra visszatekintő, a jövőben is töretlennek tűnő ingatlan-elgondolások támogatásával és megvalósításával elkötelezett a fenntartható, integrált településfejlesztés mellett. Ehhez a kerület – túllépve a korábbi ciklusok időszakos tervezéseire – immár hosszú távú, 2033-ig szóló stratégiával rendelkezik, melynek középpontjában a színvonalas várospolitika áll, amely azonban nem létezik színvonalas egészség-, oktatás-, lakás-, foglalkoztatás- és szociálpolitika nélkül.

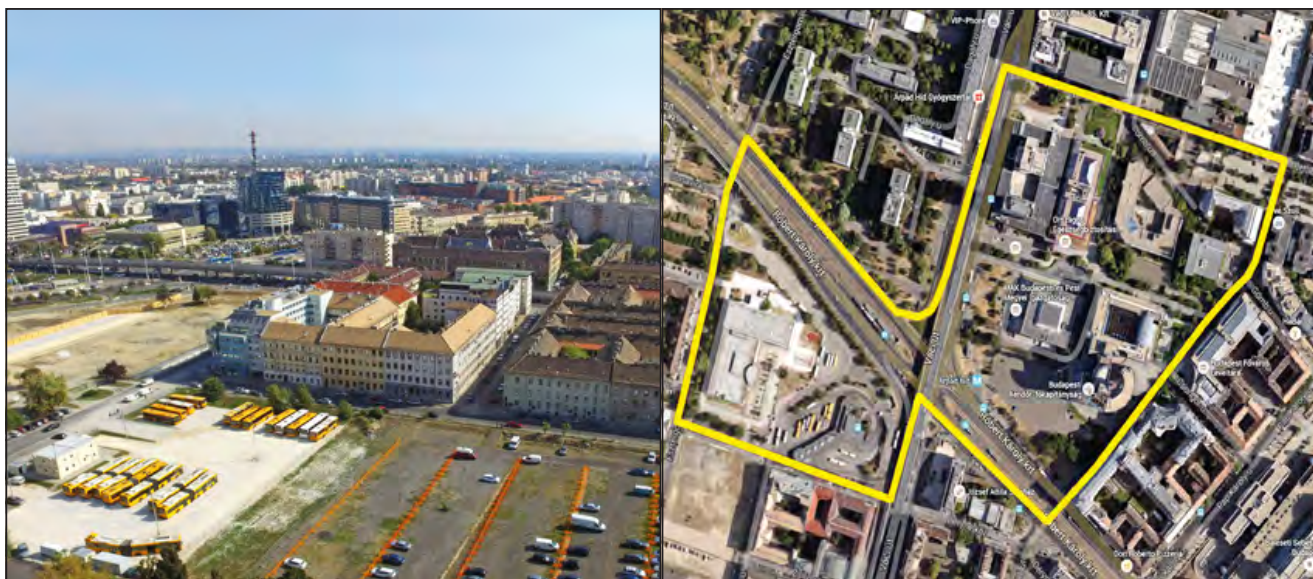
Nos, ezt az összegző látásmódot értékelte a Magyar Urbanisztikai Társaság (MUT), amikor 2012-ben települési

Hild-díjat adományozott az önkormányzatnak, kiemelve: a városrész az elmúlt bő két évtizedben megvalósított tudatos, összehangolt, az erőteljes befektetői-beruházói érdeklődést pozitív energiává alakító munkája látványos, szembeötlő eredményt hozott. Utóbbi a kitartó, átgondolt és visszafogottságában is határozott városfejlesztésnek köszönhető – így a MUT –, amelyben az önkormányzat vezetői mindig partnernek tekintették a szakmát, és ennek eredményeként a súlyos válsághelyzetből kiutat ígérő metróvonal és főút-vonal-szélesítés igazi húzóerőnek bizonyult. Így nyerhette el teljesen új arculatát a Váci úti irodafolyosó is, de ugyanez jellemző a környező településrészek átalakítására is. Ez természetesen nemcsak az épületeket jelenti, hanem a közterületek (parkok, játszóterek, pihenővezetek) bővítését, megfiatalítását is, amelyre ugyancsak önálló programja, zöldstratégiája van a városrésznek.

A jövőben gondolkodás másik aktuális bizonyítéka, hogy idén szeptember 27-étől – a kerület kezdeményezésére és Budapest szinte egyhangú közgyűlési támogatásával – immár a Göncz Árpád városközpont nevet viseli az Árpád híd pesti lábának környéke, a Váci út és a Róbert Károly körút metszéspontjában. Ez a terület a következő tíz esztendő urbanisztikai megújulásának fő kerületi színtere lehet, ahol több tízmilliárdos beruházással hamarosan egy új városmag születik. Már zajlik az egyik legnagyobb egybefüggő, kétszázezer négyzetméternyi magánérső ingatlanfejlesztés, s az önkormányzat reményei szerint megvalósulhat a régóta dédelgetett „toronyház-álmom” is.

A kerület a 2008-as válság ellenére is megőrizte tőkevonzó képességét, igaz, a magánberuházások megtorpanását a városrész is megérezte. Az elmúlt években azonban újra erőre kaptak az építkezések, több új irodaépületet is átadtak, a közel-

Göncz Árpád városközpont

Láng Művelődési Központ

jövőben pedig csaknem féltucatnyi újabb alapkövetélethez lehet számítani. Az sem mellékes, hogy a már működő irodaházak közül több is büszkélkedhet a hazai és a nemzetközi ingatlanfejlesztő szakma rangos elismeréseivel. Mivel pedig a kerület a lakáskereső körében immár hosszú évek óta a budapesti élvonalban

Budapest levéltárának palotája

– leginkább az első helyen – található, kiemelkedő mutató, hogy magánberuházásban jelen pillanatban is mintegy ezer lakás építése folyik a városrészben.

Az október 5-ei önkormányzati díjátadón *Solymos Sándor* DLA, Ybl-díjas építész A XIII. kerületi kortárs építészeti az elmúlt évtizedben című – az Építészeti

Világnapjához kapcsolódó – kiállítás megnyitóján úgy vélekedett, a városrészben megvalósult építészeti alkotások a világ élvonalába tartoznak. Ilyen a legutóbb átadott Kassák Lajos utcai Mesés kert Tagóvoda is, amely immár a második passzív minősítésű – azaz környezettudatos – épület a városrészben, és közintézményként a közép-kelet-európai régióban is példát ritkítja. A kerületben átadott iroda-, lakó- és közösségi házak naprakészen követik a nemzetközi tendenciákat, a posztmodern utáni dekonstrukciós stílust: 2001. szeptember 11-ével az építészet is a fordulópontjához érkezett, a „Ground Zero” látványával, emlékével elindult új irányzatok meghatározó alakítója immár a digitalizáció és annak szimbólumai. Ez praktikus – egyebek mellett – azt jelenti, hogy az épületeken megjelentek a vonal- és QR-kód szerkezetű homlokzatok. A XIII. kerületben tervező alkotók is követik ezeket, erre több példát is láthatunk, ilyen a már említett Mesés kert Tagóvoda látványképe is.

Ez utóbbi tervezője – a cikkünk elején már említett – *Nagy Csaba*, illetve az általa vezetett Archikon Építésziroda, amely több elismerést is kapott a két éve átadott Jász utcai, százlakásos passzív házért (BUDAPEST 2015/3). Legutóbb épp a kerületi díjátadót megelőzően, október 3-án, az Építészet Világnapján a Budapesti Építész Kamara Nívódíjában részesült négy másik alkotással együtt.

A Kassák Lajos utcai, passzív technológiájú tagóvoda teljes, az önkormányzat által finanszírozott költsége 1,3 milliárd forint volt, s magyarországi, de európai összehasonlításban is egyedülálló, kimagasló műszaki színvonalú, energiatudatos, gyermekbarát, egyedi megoldásokat tartalmazó közintézmény. Hasonlóan nagyleptékű lesz a Tüzér utcai Gyermek kert Tagóvoda már zajló és várhatóan jövő május végére elkészülő rekonstrukciója, melynek összköltsége meghaladja a 625 millió forintot. Az integrált városfejlesztési stratégia keretében egyébként a kerület 2007 óta 7,5 milliárd forintot költött csak óvodai felújításokra és fejlesztésekre. A 18 tagóvoda között egy sincs, amely ne részesült volna legalább 180 millió forintos támogatásban, sőt két új óvoda létesítésre is lehetőség nyílt. Jelenleg 142 csoportban összesen 3800 férőhelyen biztosítanak gyermekellátást, és az intézmények állják a versenyt a magán-, az alapítványi és az egyházi fenntartású óvodákkal.

A Mesékert kívül-belül

Persze nemcsak gyermekkertjeire költ a városrész. A képviselőtestület szeptemberben tekintette át az intézményi beruházások aktuális helyzetét és a program 2017-ben folytatódó vagy megvalósuló részeit. Amellett, hogy újabb bérlakások épülnek, a szociális, az egészségügyi, a kulturális és sportlétesítmények sem maradnak ki

a felújítások sorából. A régi, még a '70-es években emelt falak bontásával ezekben a hetekben kezdődött meg a Klapka Szolgáltatóház csaknem kétmilliárd forintos kivitelezése és környékének teljes újjávarázsolása. Az önkormányzat egy építészeti ötletpályázat alapján tervezett, Média Építészeti Díjat elnyert, környezettudatos,

új lakó- és egyben szolgáltatóházat épít, melyben 33 önkormányzati bérlakás és a környék igényeinek megfelelő szolgáltatások részére kialakított helyiségek lesznek. A Kartács utcában pedig mintegy egymilliárd forintért egy 23 lakásos bérlakászat valósít meg a kerület, építési engedélyt július 25-én kapta meg, a kivitelezés befejezése egy év múlva, 2017 novemberében várható.

Kulturális létesítményeinek megfiatalítása közül kiemelkedik a Rozsnyay utcai Láng Művelődési Központ egymilliárd forintot meghaladó rekonstrukciója. Az építési engedélyt július 11-én kapta meg a kerület, ám az eljáró hatóság késedelme miatt a beruházás megvalósításának tervezett ütemezése csúszik, így a várható befejezési határidő jövő augusztusra tolódott.

Jövőre egyébként az önkormányzat intézményeiben hozzávetőleg kétszázmillió nagyságrendben végeznek vagyonvédelmi és állagmegóvó felújításokat, valamint energiahatékonysági beruházásokat, és a már említettek mellett két további kiemelkedő fejlesztése lesz, az egyik az Esküvő közti Mese Tagóvoda és a Tüzér utcai Prevenációs Központ teljes körű „újraszabása”, összesen csaknem nyolcszázmillió forintért. ●